

De toetsmatrijs

De toetsmatrijs is een handig hulpmiddel om te zorgen dat de toets aan de validiteitseis voldoet. Het is een schematisch overzicht waarin je uiteenzet hoe het aantal toetsvragen in het tentamen verdeeld is over de leerdoelen van het vak en de niveaus waarop de stof moet worden beheerst. De toetsing die plaatsvindt gedurende of aan het eind van een vak moet namelijk valide zijn: het moet een representatieve afspiegeling van de leerdoelen en collegestof van het vak zijn in zowel zwaarteverdeling als niveau.

De toetsmatrijs maak je vóórdat je het tentamen gaat ontwikkelen. Idealiter is de toetsmatrijs al bekend aan het begin van het vak. Op deze manier stil staan bij de inrichting van het vak en de koppeling van de toetsdoelen aan de leerdoelen dwingt je namelijk om na te denken over de vraag of je colleges en je tentamen wel op elkaar aansluiten (misschien kom je wel tot de conclusie dat je aan het één of het ander moet sleutelen om ze in balans te brengen).

De toetsmatrijs is openbaar: voor zowel jou als de studenten, maar ook voor andere docenten en de examencommissie maakt de toetsmatrijs helder hoe het vak is samengesteld, waar de inhoudelijke zwaartepunten liggen, op welk niveau de stof moet worden beheerst en hoe het tentamen zal zijn opgebouwd.

Samengevat heeft een toetsmatrijs meerdere voordelen:

- Als blauwdruk zorgt het ervoor dat het tentamen, het hertentamen en de tentamens van komende jaren vergelijkbaar opgebouwd zijn.
- Het maken van een toetsmatrijs dwingt je om na te denken over de inrichting van je vak. Het is een manier om te borgen dat de toets precies aansluit bij de doelen van het vak en zodoende representatief is voor het geheel aan colleges.
- Voor studenten, andere docenten en controlerende instanties zoals de examencommissie is het in één oogopslag te zien hoe het vak is opgebouwd.

Het verdelen van de toetsvragen kun je in absolute aantallen doen, of in percentages. In dat laatste geval houd je open uit hoeveel vragen de toets zal gaan bestaan. In de toekomst kun je dan eenvoudig meer of minder vragen stellen, zolang de verdeling van de vragen overeenkomt met de in de matrijs vastgelegde percentages.

Hoe maak je een toetsmatrijs? Bekijk ook het voorbeeld hieronder.

1. Maak een tabel en som in de linker kolom de hoofdonderwerpen/leerdoelen van het vak op.
2. Eventueel kun je in de kolom ernaast de koppeling aanbrengen tussen deze hoofdonderwerpen, leerdoelen en collegestof.
3. De kolommen ernaast geef je als titel de cognitieve niveaus die je met het vak beoogt (deze cognitieve niveaus zijn verwoord volgens de taxonomie van Bloom. Zie hiervoor meer informatie op de site bij leerdoelen).
4. In de cellen die er ontstaan, geef je aan welk gedeelte van het tentamen over dat onderwerp op dat niveau gaat. Dat kun je in absolute aantallen doen, maar je kunt ook percentages geven als het aantal vragen op het tentamen nog niet duidelijk is of als je jezelf daar niet op wil vastleggen.
5. Tot slot vermeld je de cesuur (zak-slaaggrens).

Voorbeeld van een toetsmatrijs

Toetsmatrijs Vak: Taaltheorie en taalverwerking Toets: Deeltentamen 1 Onderwijsperiode: Jaar 1, semester 2					
Onderwerpen/leerdoelen	(e.v.t. koppeling met collegestof)	Kennis	Inzicht	Toepassing	Totaal
1. Formal languages and automata		5%	10%	10%	25%
2. Syntactic structure and syntactic parsing			10%	15%	25%
3. Logic-based compositional semantics			5%	20%	25%
4. Word meaning and semantic similarity			10%	15%	25%
Totaal		5%	35%	60%	100%
Toetsvorm: open vragen Cesuur: 55%					